

V. ÉVF. 1904 12. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA
A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Karácsonyi szentáldozás. — Lourdes. — Örökimádás Rómában. — Kisérjük a beteghez a szent utravalót! — Az Eucharisztia Zenéje. — Vegyesek. — Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfőbb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Az Oltáregyesület elhunyt tagjai 1904-ben. — Hirdetések.

Karácsonyi szentáldozás.

KARÁCSÖNY ünnepe vagyon. Mennyi kielégített vágy, mily tiszta öröm a gyermekek körében! S az apróságok boldogsága, megelegedése elegyedve a szülők buzgólkodásával, áhítatával, fölséges himnuszszá magasztosul s tömjénfüst gyanánt száll az ég felé. Látva a kicsinyek örömét, mintegy visszavarázsolva elénkbe tárul gyermekéveink gondtalan boldogsága, a maga bájos ártatlanságával. Visszaidézzük emlékezetünkbe a karácsonyest jeleneteit, mikor még mi is kisdedek voltunk. S a többé-kevésbé homályos képeken is felcsillámlik ártatlan örömünk a kis Jézus hozta ajándékok fölött, önkéntelen lelkesedésünk az isteni Kisdéd iránt. Mindez oly felejthetetlenül kedvessé teszi a karácsonyi szent napokat.

Karácsony ünnepét üljük. Ezen a szent napon, a béke ünnepén, mikor az egész világ örömmámorban uszik, magam sem tudom, miképen, de önkéntelenül is úgy eltünődöm, úgy elszorul a szívem. Ha költő volnék, úgy mondanám: belopódzik a szívembe egy titkos-bús, méla hang; s ez a hang szívemben rezonálva, disszonáns akkordokat csal ki szívérzelmeim hurjain, megbontja az ünnepies hangulathoz illő harmóniát.

A könyvek könyvében olvasom: «Tulajdonába jöve, de övéi be nem fogadák őt». (Ján. 1, 11.) Oh, hálátlan nemzedék! Jézus azért jön le a földre, hogy a bukott emberiséget megváltsa, s ti, gyarló emberek, nem fogadjátok be őt. Szánandó elvakultság! Találóan mondjuk az énekben:

«József, a szent Szüz tiszta jegyese,
Helyt Betlehemben bizva kerese;
De a hűtlen nemzedék,
Elfeledve Istenét,
Nem fogadja üdvét».¹

¹ «Irgalmas Isten» kezdetű karácsonyi ének 3. versszaka.

A városon kívül, szegény pásztorok istállójában kénytelen meghuzódni a szent Család, «mert nem vala helyök a szálláson». (Luk. 2, 7.) Mily megkapóan adja ezt elő a Szentírás a maga keresetlen, közvetlen, egyszerű modorával!

Ez a jelenet nemcsak az egyszer játszódott le, ez az eset nemcsak ott Betlehemben adta elő magát. Ismétlődött már azóta számtalanszor és folyton ismétlődik e szent ünnepek idején — sajnos — az egész világon. Jézus napjainkban is szállást keres. S a hálátlan emberiség ismét csak nem fogadja be. Szívünk ajtajánál kopog: «Ine, az ajtó előtt állok és zörgetek». (Jel. 3, 20.) Szívünkben óhajt szállást venni. De vajjon hányan fogadják be? Bizony, számtalan helyen kudarcot vall a kis Jézus. Mekkora szomorúságot

okozhat ez neki! Pedig mily nagy jutalmat ígér a Jézuska azoknak, kik őt bebocsátják. «Valamennyien pedig befogadják őt, hatalmat ada nekik, hogy Isten fiaivá legyenek.» (Ján. 1, 12.) Akarunk Isten fiainak hivatni? Hát tárjuk föl szívünk ajtaját a kis Jézus kopogtatására!

Békeséget is hirdet a kis Jézus. Hiszen Ő a «békeség fejedelme» (Iza. 9, 6.) Mikor e földre szállt, angyalok serege vette körül ott a betlehemi jászolban. S lebegve szárnyaló angyalok nyüzsögtek fönt a légben; tiszta ajkaikon fölcsendült a szózat: «Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis! Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békeség a jóakaratu embereknek!» (Luk. 2, 14.) Békeség! — a mai világban már meglehetősen ismeretlen fogalom.

A jelképek valósultak, — a régiék följultak, — s napfény jött az éj helyett.
Főigazság ez hitünkben: — hogy kenyér s bor egyetemben — testté s vérré változik.
Valljuk ezt mi élő hittel. — bárha elménk érzékinkkel — rajta elcsodálkozik.
(Reményiségünk).

Nagyon sok családban manapság csupán a karácsonyfa mutatja azt, hogy a béke ünnepe vagy. Pedig ez korántsem elég! A karácsonyfát, a gyermekek kedvéért, ott láthatjuk lipótvárosi reczipiált honfitársaink szalonjaiban is. Am modern korunk embereinek otthonában, azokban a szecsesz-sziós butorzatú szobákban, kirí a karácsonyfa a ráaggatott diszitésekkel. Ez a karácsonyfa minden családban örömről, boldogságról regél. De hát valójában öröm, boldogság, békeség honol-e abban a hajlékban? Karácsonyfa! ha te tudnád, hány helyütt hirdetsz te hazug örömöket, színlelt boldogságot, tettetett békeséget, maszkirozott megelégedést! Mennyi palástolt nyugtalanság, leplezett keserűség, kendőzött gyötrelme! Mit ér a külső látszata a békés boldogságnak? Ez csak hitvány hitegetés, csalfa önámítás lehet. Mikor a szív békéje föl van dülva, a lelki egyensúly megbontva; mikor a kebel nyugtalan, forrong, mint valami kráter; mikor vad szenvedélyek átkos pártviszályok gyanánt marczangolják az ember bensejét s a bűn békői lidércznyomásként nehezedenek a szívre!...

Eszembe ötlök hazánk történelmének egyik nagyszerű jelenete. Színhely: Szegzárd; idő: 1079 körül; játszódik nagykarácsony napján. I. Géza királyunk ülte meg ott a karácsonyi ünnepeket. Dezső kalocsai püspök pontifikálta a nagymisét. Midőn a «Gloriát» intonálta, hirtelen az Ur ihletése szállta meg a szentéletű főpapot, s az oltártól kifordulva, ékes szavakkal buzdította a királyt, hogy a jászolban fekvő isteni Gyermeknek, a békeség Fejedelmének kedvéért béküljön ki pártütő rokonával, a trónjavesztett Salamonnal. Az oltár előtt térdre borulva, a meghatottságtól reszkető hangon fogadta meg Géza, hogy Salamonnak készségesen visszaadja az ország rendjeitől neki följánlott koronát... A pártos viszályok után így állt helyre ismét a békés nyugalom honunkban.

Bárcsak a karácsonyi ünnepek alatt minden családban ismétlődne ilyen kibékülési jelenet! Kivel kell kibékülni? Kit kell kiengesztelnünk? A kis Jézust, a mi testvérünket. Ő emberré, tehát testvérünké lett, hogy bennünket megváltson. S mi mennyiszor bántottuk meg Őt az év folyamán! Ezt jóvá kell tennünk! Meg kell kérlelnünk a méltán haragvó Ur Jézust! Vajha minden lélek, a családok összes tagjaikkal résztvennének a kiengesztelés, a lelki megújulás nagy munkájában! Ugy is lesz! S akkor ismét visszatér a béke és boldogság a mi legközvetlenebb birodalmunkba; sokat zaklatott szívünkbe; az ellentétek kiegyenlítődnek, elsimulnak, a kibillentett mérleg helyreáll s újból békés nyugalom üt tanyát keblünkben.

Az első karácsony éjjelén angyalok jelentették a betlehemi pásztoroknak, hogy a világ Megváltója megszületett. Az angyalok ösztönzésére föl-kerekedtek, elindultak a barlangba, hogy imádják az ujszülött Kisdedet. Bennünket nem angyal, hanem maga Jézus hív, kövessük tehát hívó szózatát! Nem is kell Betlehembe mennünk. Könnyen föltalálhatjuk. Itt trónol köz-

tünk. Mi is a Betlehem szó értelmezése? «Kenyér háza.» A mi oltáraink tehát mindmeggannyi Betlehem, az élet kenyérével bőven megrakva. Itt trónol köztünk a kis Jézus. Ott találjuk oltárainkon. Menjünk tehát s látogassuk

«Ez az én testem.» «Ez az én vérem.» «A ki eszi az én testemet és iszsa az én véretem, énbennem marad és én őbenne».

meg! Keressük föl s részesülni fogunk vendégségében. Hiszen az oltár, mint egykor a betlehemi jászol, «a kegyelem királyi széke». (Zsid. 4, 16.) A jászolban fekvő Kisded későbbi látogatói, a napkeleti bölcsek, már

ajándékot is vittek: aranyat, tömjént és mirrhát. Mi se menjünk üresen, hanem vigyük ajándékul: a szeretet szinaranyát, az imádás tömjénét s a bánat mirrháját; más szóval: tiszta, szerető, hódolatos, töredelmes szívet ajánljunk föl a kis Jézusnak.

Száz szónak is egy vége. Legalább mi ne okozzunk szomorúságot az isteni Kisdednek. Nyerjük meg magunknak a kis Jézust. Béküljünk ki vele töredelmes gyónásban, fogadjuk szívünkbe méltó szentáldozással. Ez lesz önmagunk számára a legszebb karácsonyi ajándék. Így ülhetjük meg a karácsonyi ünnepkört a legméltóbban.

LOURDES

HURCSA alkotása Istennek az emberi szív. Vágyódik epekedő vágygyal valami után s mégis, mikor elközeledik a pillanat, hogy vágya teljesüljön, a szív kételkedő lesz és hitetlen. Lám, a gyermek, ki már hetek óta lesi a karácsony jöttét s mindennap megtoldja imádságát azzal, hogy a betlehemi Jézuska hallgassa meg kérését, mikor a szent estén teljesül kérése, nem akar hinni szemének s azt hiszi, álmodik. Az ifju se különb. π jjeleket virraszt keresztül, vágyban égve a boldogság után, hánykolódik forró láztól gyötörve s mégis, mikor vágya teljesülésétől alig pár pillanat választja csak el, önmagát csipdesi, hogy boldogsága valóság-e, vagy a csalóka képzelet megtévesztő játéka? Vagy nézd a férfit. Éveket tölt komoly munkában. Mit a szellem, a tudás és a szorgalom fölmutathat, ő fölmutatta, hogy műve halhatatlanságot szerezzen munkásának. S mégis mikor meghallja az emberek tapsát s át kell vennie az elismerést, reszket a keze, mert azt hiszi, szappanbuborék az csak, melyhez ha hozzáér, szertepattan és megsemmisül... És ha azt hisszük, hogy a hosszú évek bölcs tapasztalata változtat ezen, nagyon csalódunk. Az öreg emberek épen úgy vannak, mint a gyermek, az ifju és a férfi, mert a szív érzései, ha változnak is az évek multával, de nem változnak alaptörvényei.

Azért nem csoda, hogyha a fönnyelzett tünet rajtam is érvényesült. Vágyódtam Lourdes után. Vágyódtam utána, mint olyan hely után, hol neme-sebbik énem megerősödik, hitem újabb nézőpontokat szerez, reménységem erős, megingathatlan alapra helyezkedik, szeretetem pedig szárnyakat kap. Vágyódtam utána olyan hévvel, hogy a Lyonból óránként 90—95 kilométer sebességgel haladó vonat menését lassunak találtam s Cette mellett nem érdekelt a Földközi-tenger hullámos tükre sem, pedig csendes hullámlása a fölkelő nap aranyos ragyogásában gyönyörű látványt nyújtott. A toulousei szent Szaturnin-bazilikában, melynek szentélye büszkén hirdeti: «Omnia, si lustres alienae climata terrae, Non est in toto sanctior orbe locus» (Bár-

merre jársz, szentebb hely ennél aligha van), még éreztem e forró vágyat, de már Tarbesban, mely alig negyedik állomás Lourdeson innen, kétség fogott el, hogy elérem-e azt, a miért idejöttem, vagy csalódva kell e híres helyről hazatérnem? Hála érte az Immaculatának, nem csalódtam.

Este érkezünk meg. Augusztus 27-én, este 9 órakor. A késő nyári és kora őszi esték sűrű sötétsége ereszkedett már a vidék fölé, mikor vonatunk berobogott a lourdesi állomásra, mely nem igen tüntette föl a hely jelentőségét. Annál inkább az a sugárzó kereszt, mely a Lourdes fölött emelkedő hegyek legmagasabbikán ragyogott. De elmélkedésre nem igen volt időnk. Vezetőnk sürgető szava sietésre buzdított. Nagyon helyesen, mert ha sokat késlekedünk, éjfélkor sem tudott volna minket elszállásolni. Így is elég hosszan tartott. Mi egy külsőleg haragosnak tetsző és zsémbeskedő öreg kisasszony, msille. Brunis «Az őrangyalhoz» címzett szállodájában kaptunk lakást és ételmet. Az elszállásolás első pillanatainak izgalmas zürzavarossága után ítélve azt gondoltuk, hogy épen zarándokutunk legfőbb helyén kell majd türelmünknek, áldozatkészségünknek próbáját adni, de tévedtünk. A veszekedő, a haragos, a zsémbes mselle Brunis aranyszivü, gondos háziasszonynak bizonyult, ki a legaggodalmasabb gonddal iparkodott távolról jött vendégeiről gondoskodni. Elég volt neki megmutatni a térképen, honnan jövünk, mindjárt megszeretett minket, a lourdesi szüz Máriához gyermeki szeretettel zarándokló magyarokat.

E szeretetet különben mindenki részéről éreztük. Elég volt kiejteni, hogy a mi hazánk a «la belle Hongrie», hogy mi «'hongrois»-k vagyunk és mindenütt gyöngéd szeretettel fogadtak minket. Maga öméltósága, a tarbesi püspök, mgr. Schoepfer, ki a nyár legnagyobb részét itt Lourdesban tölti és a nancy-i püspök, mgr. Turinaz, a leghíresebb francia egyházi szónok, ki püspöki megyéjének zarándoklatát vezette Lourdesba, a legnagyobb szívélyességgel fogadtak minket, magyar papokat maguknál. Érdeklődéssel tudakozódtak nemcsak hazánk viszonyai iránt, hanem mind-egyikünk működési tere iránt is. A francia papok is kíváncsian tudakozódtak sorsunk iránt s nem egy azzal mutatta ki rokonszenvét, hogy készséges szívvél ministrált nekünk.

Elképzelhető tehát, hogy a hol az emberek ily gyöngédek, ily figyelmesek a messziről jött zarándokokkal szemben, ott szüz Mária, a szeplőtelen fogantatás királynéja sem maradhatott hátra anyai szeretetének kinyilvánításában. Nem is maradt. Megmutatta először nekünk azt, hogy rajtunk kívül még mennyien biznak benne. Negyvennyolcezer zarándok gyült ugyanis össze e napokban Lourdesban. A «Nord»-ból, az északi megyéből magából 8000-en voltak, Poitouból 3000-en, Nancyból 800-an; de 700-on felül voltak még: Dauphineből, Les-Vousgesből, Cambraiból. Az evreuxiek száma 5000-nél több volt s ezek saját zenekarukkal jöttek. Ezer-ezernél többen

jöttek össze St.-Affriqueból és Millauból, Grenobleból és Beauvaisból. De ezek csak részét képezték a zarándokoknak. Sokan voltak másunnan is, de nem fordítottam reá gondot, hogy mind följegyezzem. De így is látható, hogy Máriát, a lourdesi Szüzet nemcsak mi tiszteljük, hanem rajtunk kívül szeretik még sokan mások is. A francziákon kívül ugyanis voltak ott minden nemzetségűek. Még négerek is. Ugy hogy mikor esténkint résztvettünk a dicsőítő körmeneteken és magyarok, francziák, németek, tótok, angolok, olaszok, négerek mind egyszerre dalolták: «Ave, ave, ave Maria!», testet öltött a «Magnificat» szava: «Beatam me dicent omnes generationes», «Boldognak hirdet engem minden nemzedék».

Megmutatta azonban szüz Mária nekünk azt is, hogy nemcsak őt tisztelik, őt szeretik sokan, hanem ő is védi, oltalmazza a benne bizókat. Az alati a négy nap alatt, míg mi Lourdesban voltunk, 36 csodás gyógyulás történt a barlang előtt. Az embereket szinte fanatikusakká tette Mária gyöngéd szeretetének ennyi jele. Nem volt a napnak, az éjnek órája, hogy ne találunk volna pár száz könyező szemű imádkozót a jelenés helyén. Sokszor csak papi voltunk eszközölte ki, hogy a barlang közelébe juthattunk, mert a tömeg egymás hátán szorongott. Mindennek daczára is nem volt itt rendtlenség, tülekedés, lökdösődés még akkor sem, mikor egy-egy gyógyult jött a «Magnificat» hangjai mellett, hálát adni a csodás gyógyulásért. Hangzott a «Magnificat», sokszorosán visszaverődve a massabiellei sziklák komor lapjairól a gyógyult tulvilági boldogságot eláruló arczczal, hangtalanul térdelt azon a helyen, a hol negyvenhat év előtt Soubirous Bernadette is csodálkozva, hangtalanul nézte a neki megjelenő búbájos, tulvilági alakot.

Gyönyörű, magasztos, fölemelő volt tehát számunkra és számomra is a boldogságos Szüz lourdesi kegyhelye. Aggodalmaim nem teljesedtek, de vágyódó reményeim igen. Lelki énem, hitem, reménységem, szeretetem mind megerősödött e zarándokuton. Azért az én bucsuszóm is a «Magnificat» volt... Míg szememet elfutotta a könny, ajkam töredezve suttogta: «fecit mihi magna, qui potens est», «nagyot cselekedett velem a hatalmas»; «et misericordia eius a progenie in progenies», «és az ő irgalmassága nemzedékről-nemzedékre száll»; «esurientes implevit bonis», «az éhezőket betöltötte jókkal»; «Suscepit Israel puerum suum», «oltalmába vette Izraelt, az ő szolgáját»...

A barlang felől pedig, mintha a szép szüz Mária felelt volna biztató magasztalással, az a franczia ének hangzott felénk, melynek ez a refrénje:

«Az égben, az égben, az égben
Majd még találkozunk».

Jeszenszky Kálmán.

Örökimádás Rómában.

ISMERETES dolog, hogy a régi Rómában a Vesta-szüzek az őrizetükre bizott, Vesta istenasszony tiszteletére épült templomban kötelesek voltak az örök tüzet ápolni; éjjel-nappal vigyáztak a szent tűzre. A keresztény Rómában s az egész keresztény világban is éjjel-nappal ég templomainkban az öröklámpa. S míg a régi rómaiaknál mindez s az egész vallás is csupa külsőség, merő, rideg formalizmus volt, addig ez a pislogó mécs, még ez a halvány láng is azt juttatja eszünkbe, hogy szívünknek is lángra kell gyulnia az isteni szeretet tűzétől. Az öröklámpa rezgő fénye, még ez a föl-föllobbanó iczi-piczi láng is arra figyelmeztet bennünket: «sursum corda!»; arra, hogy szüntelenül imádjuk, dicsőítsük a végtelen fölségü Istent, ki oltárainkon valósággal jelen van.

A pogány rómaiaknak az év meghatározott napján volt egy sajátos ünnepük, mikor is symbolikus fáklyákat adtak kézről-kézre az istentiszteleten jelenlevőknek. A kereszténység, kivált Rómában — mondhatnók — örökös ünnepet tart, midőn a hívő lelkeknek megszámlálhatatlan csapata adja egyike a másiknak — hogy képletesen szóljak — ama titokzatos lámpát, melyben azon jó illat ég, mely — a jelenések könyve (5. fejj. 8. v.) szerint — a szentek imája.

Rómában a legmélt. Oltáriszentség mindennap, de többnyire éjjel is ki van téve valamelyik templomban, hol a világi hívők, vetekedve az egyháziakkal, szüntelenül rendeznek szentségimádást.

Fölötte épületes dolog, hogy a szeretet találékonyságával mi mindent eszeltek ki a jámbor hivek a szentségi Ur Jézus folytonos dicsőítésére. S épen erről óhajtanék rövid vonásokban beszámolni.¹

Egyes férfi- és női szerzetesrendek és társulatok tagjai, rendi szabályaik értelmében megszakítják éji pihenésüket s fölkelnek, hogy templomukban a zsolozsmát végezzék.

Számos szerzetesházban kiváló tiszteletben tartják a legfölségesebb Oltáriszentséget. Éjjel-nappal ki van ott téve a legmélt. Oltáriszentség. S mint egykor a salomoni templomban a frigyszekrény, úgy a szentség sincsen kerubok hijával, azaz mindig akadnak angyali lelkek, kik a szeretet szárnyait szétterjesztve, örködnek a szenségház előtt, mint ama jámbor nők, kikről Mózes tesz említést.

Ujabban a tiszteletreméltó P. Eymard alapította «örökimádás atyái» is birnak Rómában rendházzal.²

¹ Forrásaim: Huguet: Die Andacht zur heiligen Eucharistie in Beispielen. Regensburg, 1864. — Fr. Beringer S. J.: Die Ablässe. XII. Aufl. Paderborn 1900.

² Via del Pozzetto, 160. (S. Claudio.)

A szentségimádás állandósítására különféle *eucharisztikus társulatok* is alakultak Rómában. Természetesen csak azokról fogok kis tájékozást nyújtani, melyek legalább némileg az örökimádás jellegével bírnak. Az ily eucharisztikus társulatok közül Rómában keletkeztek vagy ott bírnak székhelyükkel a következők:

1538 körül keletkezett Rómában *«az Ur testének társulata»*. Ez a társulat némiképp az örökimádás jellegével is bír s mintegy előhírnöke a mai oltáregyesületnek. Főfeladata hármas irányu: szentségimádás rendezése szegény templomok felszerelése s a szent utravalónak a beteghez való kísérete. A főtársulat székhelye mindjárt kezdetben a Domonkos-rend *«S. Maria sopra Minerva»* nevezetű temploma lett.

Az *oltáregylet* is alapítása után csakhamar meg lett alakítva Rómában. 1879 óta pedig a törzstársulat (prima-primaria) is ott székel az örökimádás-apácák zárdájában. (Casa delle Adoratrici perpetue).¹ De már azelőtt is létezett Rómában főtársulat, a brüsszeli mellett s ennek joghatósága alól kivéve, de csak Róma városának területére való hatálylyal fölruházva; a főtársulat az *«alle Quattro Fontane»* név alatt ismert templomban székel.

1883-ban keletkezett Rómában *«a kath. nemzetek engesztelő imaegylete»*. Célja: az Egyháznak szorongatott helyzetében Isten áldását lecsdeni s az igazságosan haragvó Urat folytonos s nyilvános engesztelő imádással megkövetni. S e végből az egylet az összes nemzeteket belevonja a megkérlelő s engesztelő szentségimádás körébe. 1898 óta a társulat székhelye a boldogult XIII. Leo pápa püspöki jubileuma alkalmából szent Joákim tiszteletére épült templomban van. A templom s egyuttal a társulat vezetését a redemptoristákra (Congregatio SS. Redemptoris) bizta az elhunyt pápa.

A hazánkban is ismert s elterjedt *«eucharisztikus papi imaegyesület»* is létezik Rómában 1887 jan. 16. óta s nagy fölkarolásnak örvend.

«A legmélt. Oltáriszentség társulata» is Rómában székel. 1897-ben az örökimádás-atyák szent András és szent Kolosról nevezett temploma lett a társulat székhelyévé kiszemelve. A társulat célja: az Ur Jézus folytonos dicsőítése a szeretet szentségében.

Sokat lehetne még írni az időszerinti eucharisztikus ünnepélyekről s feltünőbb templomi ájtatosságokról, vagy akár az említettem eucharisztikus társulatok specziális áhílatgyakorlatairól. De legyen elég ennyi!

Ime tehát, az örök várost bátran lehetne a szónak betűszerinti értelmében az örökimádás templomának nevezni. Szüntelenül dicsőítik ott a hívő lelkek a végtelen isteni Fölséget a legmélt. Oltáriszentségben.

Az Oltáriszentségnek ezen folytonos imádása, a mi a kereszténység fővárosában manapság oly általánosan gyakorlatban van, más kombináció-

¹ Via Nomentana, 4.

ban már az üldözés korában, a katakombák idejében is szokásban volt. Az üldözöttek a katakombákban rejtőztek s hogyan töltötték volna el az egész napot, mint az Ur oltára előtt imában. Az istentiszteletre titokban mindenünnen gyülekeztek a hivek, hogy a vértanuk erősségével vértessék föl magukat a nagy küzdelemre. Sohasem voltak elhagyottak a katakombák, legalább egy-két ór tartózkodott ott a vértanuk sirjánál. Ime, az örökimádás első nyomai!

A XVI. században azután, pontosan meghatározva 1592-ben, szokásba került Rómában is *a negyvenórai szentségimádás*. E szentségimádás eredetileg abban áll, hogy 40 óráig megszakítás nélkül, éjjel-nappal egyfolytában ki van téve a legmélt. Oltáriszentség valamelyik templomban.¹ Rómában elegendő templom van arra, hogy fölváltva s megszakítás nélkül mindig más-más templomban lehessen megtartani a negyvenórai szentségimádást.

A negyvenórai szentségimádásból fejlődött ki a föntebb említett egylet: «a kath. nemzetek engesztelő egylete».

Igy tehát Rómában régi idő óta folytonosan ki van téve a legmélt. Oltáriszentség valamelyik templomban; a hívők pedig szüntelenül imádják a szentségi Ur Jézust.

A kereszténység fővárosának ezen ragyogó példája hatással volt az egész kath. világra. Mindenfelé törekszenek a hivek, természetesen a maguk módja szerint, az örökimádást életbeléptetni.

Igy valósítják meg az eucharisztikus lelkek az apostolok fejedelmének, Krisztus Urunk első földi helytartójának, Róma első püspökének óhaját: «Mindenben tiszteltessék az Isten Jézus Krisztus által, kinek dicsőség és uralom mindörökön örökké». (Pét. I. 4, 11.)

Till Kálmán.

Kísérjük a beteghez a szent utravalót!

III.

QAGA az Egyház is serkent bennünket, hogy kísérjük a beteghez a szent utravalót. Kitűnik ez már abból is, hogy különféle *bucsu*kat engedélyezett azok számára, kik a szent utravaló kíséretébe szegődnek; továbbá az e célra alakult *társulatokat* nemcsak jóváhagyta, de kiváltságokban és bucsukban is részesítette.

1. A *bucsu*kat, melyeket a megszabott föltételek betartásával bármely hívő elnyerhet, a következők: a) *7 évi és 7 quadragenai bucsu* mindazoknak,

¹ Később e tekintetben némi könnyítés állott be; ugyanis XIV. Benedek pápa megengedte, hogy e szentségimádást az éj beálltával reggelig megszakítani lehessen.

kik égő gyertyával vagy valami lámpással kezükben kísérik a beteghez a szent utavalót s a pápa szándékára imádkoznak; b) *5 évi és 5 quadragenai bucsu*, ha lámpa nélkül kíséri valaki a szent utavalót, de a pápa szándékára imádkozik; c) *3 évi és 3 quadragenai bucsu* azok számára, kik fontos okokból akadályozva vannak abban, hogy a szent utieledelet lámpával kísérjék a beteghez, de küldenek maguk helyett valakit; d) *100 napi bucsu* azok számára, kik fontos dolgaik miatt akadályozva vannak abban, hogy a szent utavalót személyesen kísérjék, de ezen idő alatt egy Miatyánkot és egy Üdvözlégyet imádkoznak a pápa szándékára. A felsoroltam bucsuk egy részét *V. Pál* (1606 nov. 3.) és *XI. Incze* (1678 okt. 1.) engedélyezték. *XII. Incze* pápa («Debitum Pastoralis Officii» kezdetű, 1695 jan. 5. kelt határozatával) megerősítette az elődjei által adott bucsukedvezményeket, sőt azokat ujakkal is gyarapította, amint azokat felsoroltuk.

A szent utavalónak a beteghez való kíséretért egyébként már *V. Márton* («Ineffabile» kezdetű, 1429 máj. 26. határozatával) és *IV. Jenő* is («Excellentissimum» kezdetű, 1433-ban, ugyancsak máj. 26-áról kelt határozatával) engedélyeztek bucsukat. *IX. Pius* pápa e bucsukedvezményeket, a szent bucsuk bizottságának 1877. jul. 18-iki reskriptuma szerint, ekképen módosította: a) *200 napi bucsu* nyerhető, ha a szent utavalót a beteghez kísérjük, ha mindjárt gyertyavilág nélkül is; b) *100 napi bucsu*, ha bármely más alkalommal kísérjük a legmélt. Oltáriszentséget.¹

2. Különféle *társulatok* is alakultak annak szorgalmazására, hogy a szent utavalót ünnepi pompával lehessen a beteghez kísérni. Röviden ezekről is be kell számolnom.

a) *Rómában* P. Stella Tamás, O. Pr. buzgólkodásából 1538 körül alakult ilyen társulat, mely egyik feladatává azt is tűzte ki, hogy a társulati tagok gondoskodjanak arról, hogy a hívek a szent utavalót a kellő fényvel kísérjék a beteg házáig. A főtársulat székhelyévé a Domonkos-rendiek «S. Maria sopra Minerva» nevezetű temploma lett.

E társulat tagjainak engedélyezett bucsuk közt találjuk a következő bucsukedvezményt is: *7 évi és 7 quadragenai bucsu*, valahányszor a tagok égő gyertyával vagy anélkül is a legfőbb Oltáriszentség kíséretéhez csatlakoznak, midőn az a beteghez vagy bárhová vitetik.²

Minthogy ezt a társulatot szent Domonkos rendjének egyik tagja alapította s így némiképp e rend kiváltságához tartozik: bizonyára hazánk multjában is léteztek ilyen társulatok Domonkos-rendi templomainkban.

b) Hazánkban a XVIII. század folyamán virágzott egy másik eucharisztikus társulat; «*az Ur testének társulata*». Ennek szabályaiban is bent-

¹ Beringer: Die Ablässe. XII. Aufl. Paderborn 1900. S. 271. Nr. 245.

² Beringer i. m. 584. l.

foglalják a szent utravalónak a betegekhez való ájtatos kísérete. Legalább néhány hazai adatot felsorolandónak véltem.

Nagyszombatban a Ferencz-rendiek templomában működött ilyen társulat. Tanuskodik erről a társulat kézikönyve: «Regulái az Ur Szent Teste Congregatiojában lévő Atyafiaknak, melly a Nagyszombati Szeraf. Szent Ferencz Szerzetén levő Patereknél vagyon». N.-Szombat. 1709.¹

Budaújlakon a plébánia-templomban is létezett az «Ur testének társulata» (Confraternitas Corporis Christi), de valami nagy elterjedtségnek nem örvendett. Alapítási ideje 1755-nél jóval régiebbnek vehető.² A társulatra vonatkozó emlékek közt felemlíthető egy fönmaradt nyomtatott felvételi czédula (nyom. Budán, 1770. Landerernél); a felvételi lap, mely tartalmazza a társulati szabályokat is a szükséges tudnivalókkal, Zana Erzsébet nevére lett kiállítva s 1799 szept Jakab hava (julus) 25-dikéről van keltezve.³ Ez az adat arra vall, hogy II. Józsefnek a vallásos társulatokat beszüntető intézkedése után is megkísérelték a társulatot felújítani, működését újból életbeléptetni.

Kalocsán is fennállott e társulat a XVIII. század végéig. Említést tesz róla szűz Mária szepl. Szive kalocsai társulatának kézikönyve⁴ s fájlalja megszüntét. Németországban pl. még most is áldásosan működik a Corporis-Christi-társulat.

Lám, az egyház ma is érvényben levő bucsuengedményeivel szintén sarkal bennünket, hogy kísérjük a beteghez a szent utravalót, még pedig lehetőleg ünnepi menetben. Azonkívül az erről szorgoskodó jámbor társulatokat jóváhagyta s bucsukban részesítette. Kell-e ennél hathatósabb ajánlás?

* * *

Rajta tehát, kövessük dicsőült őseink fenkölt példáját, feleljünk meg az Egyház várakozásának: kísérjük a beteghez a szent utravalót! Kísérjük el ünnepi menetben, nagyszerű pompával, hogy minden ily alkalom felejtethetlen benyomást gyakoroljon! Ujítsuk föl e régi, gyönyörű szokást! Ujítsuk föl ott, a hol még lehet, kisebb városaink faluhelyeink tiszta légkörében! Végzem, a mivel kezdtem, illetőleg a mit czimül választottam:
kísérjük a beteghez a szent utravalót! *Till Kálmán.*

¹ Szabó K.: Régi magy. könyvtár. 1766. sz.

² V. ö. *Némethy* Lajos felolv.: «A mult századokban Budán létezett jámbor társulatok.» (M. Korona 1877. évf. 110. sz.)

³ Említve *Csajághy* Sándor dolgozatában: «Párvonalak a mult és jelen közt». (Eredetileg a «Religio és Nevelés» cz. folyóirat 1848. évf. jelent meg. Kiadva e gyűjteményben: *Csajághy* Sándor vegyes munkái. Kiadja dr. Csiky Gergely. Értekezések. Temesvár, 1870., 220. l.)

⁴ «A' boldogságos szűz Mária szeplötelen szent szivéről nevezett kalocsai társulatnak alapszabályai» stb. Szabadkán, 1847; az előszóban: III. l.

Az Eucharisztia Zenéje.

X.

HOGY tételünket érthetővé tegyem, elősorolom a rokonság összes vonásait s e mellett a stil esztetikai becsének is fogalmát adom. A palestrina-stilnek mint zenei műformának van oly részlete, mely az egész műnek alapul szolgál. Ez a cantus firmus (változatlan ének), a palestrina-stil lelke. Ehhez igazodik az ellenpont. A palestrina-stil feltűnő szivóssága a gregoriánhoz két pontban nyilvánult főképen. Először a cantus firmus dallamait legtöbbször a gregoriánból vették. Másodszor a hangnem rokonsága, a mennyiben a palestrina-stil egész irodalma a régi hangnemek alapján áll s így hangrendszere is egyezik a gregoriánnal. E két pont önmagában is olyan előnyökkel kedveskedik, melyek elhomályosítják a későbbi századok összes törekvését. Helyesen jegyzi meg egy tekintélyes cecilianistánk: «... az egyházi zeneművészet a régi hangnemek kiküszöbölésének jelentékeny kárát vallotta. Ha egyéb előnyük nem volna, már maga az a körülmény, hogy áthidalhatatlan különbséget teremtenek az egyházi és világi zene között, megbecsülhetetlenné teszi azokat a komoly egyházi zeneköltő szemében, mert ennek a különbségnek föntartása és éles kifejezése föltétlenül kívánatos. A dur és moll skálarendszer stereotyp szerkezetével és harmonikus kezelésével szemben az egyházi hangnemekben sok erő, sok változatosság és bizonyos kenetesség rejlik, mint ezt régi magyar egyházi énekeink is bizonyítják; róluk lemondva, az egyházi zene századok kegyeletével megszentelt köntösét dobta le magáról, ezzel is közelebb jutva egy lépéssel ahhoz, hogy magára öltse a színházi és általában a világi zene csillogó ruháját, melyben megjelenve, olyanforma benyomást tesz a hallgatóra, mintha valamely szent ténykedést a pap világi öltönyben, vagy épen színházi kosztümben végezne». — Ime az egyik bizonyosság, mely a *hangnemek felsőbbiségét* védi. Ugyanaz áll a dallami tökélyről is: «A palestrina-stil melódiái komolyak, természetesen folynak, egyszerűségükben is fenségesek és áhitatra gerjesztők. Rövid életüknek nincs is egyéb célja, mint elhozni a szivekbe az Isten békéjét és megkönnyíteni a valódi, jó imádság nehéz munkáját». Harmadik előnye ezen stilnek, hogy biztosítja a dallam önálló szabad folyását s így ismét közeli a rokonság közte és a gregorián szabad ritmusa között. Végül hangszövésében, földolgozásában, annak törvényeiben — mindenütt szigoruan kerüli a triviális és érzéki vonatkozásokat. Igaz tehát tételünk, hogy «a palestrina-stil a gregorián hangnemekben alapuló zene terén legmagasabb és legfinomabb zene, a mely minden más, még a legfölségesebb stilussal is kiállja a versenyt, sőt több pontban hatá-

rozottan fölülmul minden modern éneket; így bár rendkívül gazdagon színezett, változatos, mégis nem a szövegre aggatott disz, nem korbácsolja föl az emberi szenvedélyeket, fájdalmából szelid keresztény megadás szól, öröme istenes, nem bacchans örömríadalom... tele van lélettel, istenes mennyei szellem lengi át, az imádság szelleme». Ezt elismerik a legnagyobb szaktekintélyek: Ambros, Mendelssohn, Wagner.

Az ellenpont két legnagyobb mesterét az egyházi zenében a tizenhatodik század szülte. Az egyik *Palestrina*, a másik *Orlando Lasso*. Hatásuk nem maradt el. Kivülök említésre méltók: *da Vittoria, Allegri, Nanini* stb. Ezen mesterek egész irodalmat teremtettek, mely a gregoriánnal egyetemben elég ahhoz, hogy teljes repertoárt nyújtson.

Mindezekből világos, hogy a palestrina-stil a gregoriánnak édes gyermeke, mely belőle vett életerőt hangpompájának teljéhez. Nem egyéb, mint a gregorián ünnepi köntösben, melyet az ellenpontozó szólamok változatos, de rendszeres tarkasága ékit. Azért méltán keresztelik a gregorián után az Egyház *félhivatalos stíljének*. Valóban az, mert hangrendszere, dallamai, effektusai legközelebb esnek a leghivatalosabb stílhez, az Egyház sajátos zenéjéhez. «A palestrina-stil az egyházi zeneművészet örök ideálja. Művészet az, a szó legnemesebb értelmében, mert benne a formák klasszikus szépsége az imádság szellemével a legbensőbbben egyesül. A szó igaz jelentésében *katholikus*, azaz *egyetemes* egyházi zene az, mert benne elvész az egyén, ennek gondolat- és érzélemvilága beleolvad az Egyházban egyesült emberek millióinak közös áhítatába. Mult és jövő századok megváltott emberiségének közös himnusza, közös szeretete, közös imádata száll e hangokból a keresztén függőhöz, kinek lábai előtt elcsendesedik az egyesek szívében mindaz, a mi fájni tud: a szegénység, a gond, a jövő szenvedés, a multak keserű emlékei, a jövő aggodalma... és a keresztel körülterdelő milliók lelke mélyén fölhangzik az Üdvözítő Jézus biztató szava, mint egy örök cantus firmus: «*Béke veletek, én vagyok!*»

A palestrina-stil valóban a békesség szellemét árasztja. Nincs abban nyoma a kedély nyugtalanságára valló gyakori és meglepő modulációknak.* A szenvedélyt és erős indulatokat rajzoló kromatikus hangközöknek nincs ott semmi helyök. Hallgatva e hangokat, a csendesen hullámzó, az égboltozattal összefolyó tenger jut eszünkbe... lelkünk távolba vesző tekintete előtt megnyílik az ég... az élet küzdelmeitől lázas homlokunkat megérinti hűvös szellője az örökkévalóság óceánjának s a mi a lélek mélyén ilyenkor megrezdül, az nem emberi gondolat többé, az Isten beszéde... az Ur szava a hullámok fölött: vox Domini super aquas multas».

E remek apológia szavaihoz nincs mit hozzátennünk. Szemére vetik

* Moduláció = hangnembeli kitérés.

a palestrina-stilnek, hogy a modern fejlett zenei állapotok korában visszaesést jelent. Ám a hitetlenség üvegén a zsolozsma és rózsafüzér is babona-ság. Ugy vagyunk e stíllel, mint a gregoriánnal. Az becsüli le, kinek nincs egyházas érzéke, kinek fülét csak a világ hangja csiklandoztatja. A főbaj az, hogy még korrekt egyházi körök is kevésbé kultiválják egyházi zenénk ezen megbecsülhetetlen kincseit. Világias szív világias zenét keres. Ha tehát általánosan katolikus megújodást jelent az új század, bizhatunk, hogy ezen tisztult világnézet befolyást gyakorol majd a művészetekre is s meghozza az áhitatos és befejezett művészi zene jövőjét.

A másik körülmény, melyet hangsúlyoznom kell, az, hogy a palestrina-stil műveinek értelmezése és értékesítése fejlett műizlést vagy szaknyelven *kiváló partitúra- és ellenpontismeretet* föltételez. Az ellenpont nem való sem a dilettánsnak, sem a falusi kántornak, kinek nem adunk képzettséget, hogy élvezettel tanulmányozhatná e remekművek titkait. A kis gimnázista nem érti Tacitust, neki jobban imponál olvasókönyve, melynek mondatait öntudattal fordítja. Ilyen kispalestrina-állapotok uralkodnak a magyar egyházi zene területén is. Az ellenpont már klasszikus terület s így igaz művészet, tehát teljes embereket kíván. Ezeknek jöjjön el országa s akkor lesz palestrina-stil is.

A szentségi Jézus zenéjének is az Egyház szívéből kell fakadnia. Tisztaságának mértéke a viszony, melyben az örök ideálhoz, a gregoriánhoz áll. Vigyük hát e stílt mindenhová, hol az Ó dicséretére szólal meg a hang imádsága. A kincs előttünk fekszik. Válogathatunk. Gazdag — az eucharisztia-ról szóló motettáin kívül miséi és himnuszai a legváltozatosabb reper-toárt állítják szemeink elé.

Tanuljunk és kutassunk hát először, hogy e magasztos zenei titkok tudatos értelmezői lehessünk s akkor majd *megszólal az isteni hang, mely sürgetően követeli, hogy az eucharisztia zenei birodalmába állítsuk elmult századok soha el nem évülő egyházzenei örökségét.*

A kilencedik egyházzenei programmpont a gregorián-stil elsőbbségén kívül föltétlen előnyt ad a palestrina-stilnek s a hozzája való visszatérésben látja az egyházi zene helyes és művészi alakulásának nélkülözhetetlen jegyét.

(Folytatása következik.)

~ ~ ~ VEGYESEK ~ ~ ~

Mindennapi szentmise-hallgatás. Egy fiatal barátom, a ki különben a kényelmet nagyon szerette, a nyári idő alatt mindennap négy órakor fölkel, hogy a reggeli tennisznél megjelenhessék. Elgondoltam, hogy én a reggeli szentmisére azért nem megyek, mert későre kelek, pedig ha a fiatal barátom

a tenniszért négy órákor föl tud kelni, miért ne tudnék én is fél hét órákor fölkelni, hogy a hét órákor kezdődő reggeli misén jelen lehessék, a hol ugyanazon áldozat mutattatik be, mint a Kálvária hegyén.

Azóta mindennap megyek a reggeli misére és hogy pontosan fölkelhessek, korábban fekszem s így leszoktam az éjjeli kimaradásokról, beszüntettem a kártyázást és most sokkal pontosabban teljesítem a kötelességemet. De mindezek mellett minél tovább, annál inkább érzem a nagy kegyelmet, a mely a szentmise hallgatásából származik.

***

Egy katolikus férfit olyan helyen volt kénytelen lenni, a hol egy szerencsétlen ember irtóztató káromlást mondott a bold. szűz Mária ellen. Másnap sirva engesztelő szentáldozást végzett és egy szentmisét mondatott a bold. Szűz tiszteletére.

Egy hajadon nagy káromkodást hallott a korcsmában, mire rögtön abbahagyta a tánczot és haza ment. Másnap engesztelő szentáldozást végzett és sűrű könnyhullatással engesztelte a megbántott Istent.

A magyar Alföld egy községének legényei és hajadonjai fogadást tettek, hogy a bold. szűz Mária jubileumára való tekintetből egy éven át nyilvános bálban részt nem vesznek.

Ezek igaz katolikus lelkek.

***

Szerencsétlen asszony. N.-né súlyosan megbetegedett. Élet és halál közt forgott. Ura, ki más vallásu, eszeveszetten futott ide is, oda is segítségért. Imádkoztatott, gyertyát vett, eget-földet ígért, sőt feleségének papját is elhivatta, hogy imádkozzék feleségeért. A pap meg is tette a magáét, hogyné, hisz a beteg ígéretet tett, hogy mihelyt meggyógyul, gyónni, áldozni fog, buzgó lesz. Telt, mult az idő. Az asszony meggyógyult, teljesen helyrejött.

Vajjon mit gondolsz, kegyes olvasóm, az asszony beváltotta ígéretét? Dehogy! Olyan lett, a milyen volt! És ha kérded, miért nem gyónik és áldozik, miért nem buzgólkodik, egyszerűen azt mondja: «Az uram nem szereti, ezért nem is teszem». Vajjon nem fél ez az asszony, hogy a jó Isten újra meglátogatja nagyobb nyomorusággal?

Lám, milyen is a vegyesházasság! S milyen gyenge az asszony! Imádkozzunk ezért is, hátha használ imánk! (Reménységünk.)

***

Templomban fecsegni tilos! Nem ártana bizony egy-egy templomban ily fölírásu tábla, hisz igazán sokszor megbotránkoztató egy-egy hölgyikének folytonos fecsegése. Bajorországban van egy templom, melyben a következő fölirással ellátott tábla figyelmezteti a hívőket a templomban való fecsegés tilalmára: «Templomban fecsegni tilos!» Mert: 1. vétünk a külső tisztelet

ellen, melylyel Istennek tartozunk; 2. megfosztjuk az angyalok örömét; 3. elraboljuk a tisztító tűzben szenvedő lelkek segítségét; 4. megzavarjuk embertársunk buzgóságát; 5. ezeknek jutalma pedig a tulvilágon szenvedés, mely minden földi kínt felülmul. Orizkedj tehát a fecsegéstől! Szent őrző-angyalod erre eleget figyelmeztet. «Az Isten háza az imádság háza!»

«*Emmanuel.*»

***

Mert csak egy fejem van. VIII. Henrik, Angolország királya, a törvényes nejével való 20 évi házassága után szeretett volna nejének egyik udvarhölgyével házasságra kelni. Minthogy azonban a pápa neki ezt meg nem engedhette, elszakadt ő maga s elszakította az országát is a római katolikus Egyháztól s anglikánus protestánsná tette. Azután új és új házasságokat kötött. A mint egyik nejét meguntta, ismét eltávolította; kettőt közülök le is fejeztetett.

Arra egy dán herczegné kezét kérte meg. A herczegné azonban azzal felelt, hogy: «Ha két fejem volna, egyikét már csak megkoczkáztatnám, hogy Angolország királyának neje lehessen. De mert csak egy fejem van, azt nem reszkirozom».

Ember! hát lelked hány van? Egy missionárius ének egyik verse így szól: «Emlékezzél, hogy csak egy lelked van: ha ez az egy elvész, minden oda van, minden veszve van». Igen, ha legalább két lelked van, hát már csak megpróbálhatnád: imádság nélkül, szentmisehallgatás nélkül, böjtölés nélkül, szentgyónás nélkül, katolikus vallás nélkül is élni. Megpróbálhatnád — mondom; mert ha rosszul ütne ki, akkor a másik lelkeddel még kiigazíthatnád a dolgot. De mert csak *egy* lelked van, ne próbáld meg, ne reszkirozd; mert ha ez *egy* elvész, minden oda van, minden veszve van.

Különben hogy halt meg Henrik király? A halálos ágyánál álló szentségtörő püspökeihez kétségbeesve ezeket mondotta: «Barátim! elvesztettünk mindent: koronát, életet, üdvösséget» s így lehelte ki fekete lelkét.

(Reménységünk.)

***

Örök lámpa, örök tűz. Ennek kell égni templomainkban a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt szakadatlanul. A jó lelkipásztor az erről való gondoskodást nem hagyja egészen a sekrestyésre. Lelke, hite, imádása szakadatlanul ott lobog az örök mécs lobogó lángjában. Azt hisszük, az örök lámpa tűzének szakadatlan lángolásaért lelkesedő papságnak jó szolgálatot teszünk az által, ha figyelmeztetjük arra, hogy Budapesten *Wajdits* Nándor műkereskedő üzletében (IX., Soroksári-utca 11—13. II. emelet) kitűnő eszközök szerezhetők be annak biztosítására, hogy templomaink örök lámpa, örök tűz nélkül egy percze se maradjanak. Ezek az eszközök egy «Pax»

nevű színes lámpaüveg, belé való finom örök-lámpaolaj és vékony, apró viaszgyertyácskákhoz hasonló kanóczszálak, valamint a kanóczok egyenes állásához egy kis sulyos tartó, melyet a lámpaüveg fenekére kell lebocsátani. A Wajdits által föltalált emez öröklámpakészülék diszesség, tisztaság, olajmegtakarítás, különösen pedig könnyű kezelhetőség tekintetében minden eddigi készülékeket felülmul. Használatba vételét és elterjedését nem lehet elég melegen ajánlani. Megrendelők használati utasítással kapják a fölszerelést.

Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya.

o o o o Angol regény o o o o

(Folytatás.)

Fordította: FLUCK JOLÁN.

— Hallgasson, mert majd meglátja, mire vagyok képes — dühöngött a csempész, mialatt zsebében késért kotorászott. Szerencsére a körben álló csempészek egyike előlépett s megfogva Shane-t, így szólt:

— Igazad van, öld meg a lovagot, bőségesen rászolgált, de a kisasszonyt ne merd bántani, csak annyit mondok.

— Bizony ne — kiálták a többiek. Mert Mayt valamennyien ismerték és szerették.

— Ne-e? majd meglátjuk — mondá és Mayt magához rántotta. — Lépjen elő az, a ki ellenkezni mer velem!

— Itt vagyok — válaszolá a Shane háta mögött egy hang.

A csempész visszafordult s maga előtt látta Netterville atyát. A jó pap szomorun szemlélte a jelenlevőket, kiket mind egyenként ismert.

— Mit akartok tenni, gyermekeim? — kérdé tőlük szeliden. Azért dolgoztam volna évek hosszú során át értetek, hogy végre mégis ilyen büntényt kövessetek el szemeim előtt?

A csempészek szégyenkezve húzódtak vissza, csupán egyikük szólalt meg, mintegy mentegetve magát:

— Atyám, ez az ember a legkegyetlenebb büntetést is megérdemli, hiszen ő mindig kém és áruló volt.

— Enyém a megtorlás — mondja az Ur — bizzatok azt reám. És ti gyermekeim, kik vagytok ti, hogy az ő dolgába mertek avatkozni? Vajjon nincs ő már mindenütt jelen s nem félték tőle többé?

— Mi nem is akarunk bünt elkövetni, csupán önmagunkat védelmezzük. Hiszen ha ez a gazember kiszabadul körmeink közül, ugy könyörtelenül megbosszulja magát rajtunk. Tudjuk jól, hogy valamennyiünket halálra szánt!

— *Viovázz.* Shane, mert megvagyon írva: Ne öl — folytatá az Ur

szolgája. — Oldozd föl kötelékeit — fordult May-hez. És ha még olyan áruló is, sértetlenül távozzék innen.

Ezzel Netterville atya fölemelte a Shane leejtett kését és elvágta vele az áldozat kötelékeit. E pillanatban a lovag magához tért. Arcza visszanyerte rendes kifejezését, s hosszasan és figyelmesen szemlélte előtte álló megszabadítóját, a kin csodálatos érzés vett erőt rég nem látott testvéröccse közelében. Jézus Krisztus hű szolgája elfelejtett e perczen minden üldöztetést, minden bántalmat s a szerencsétlen hitehagyottban csupán testvérét, gyermekkorának kedves játszótársát látta; oh, mennyire szánta őt!

Nyakába borult s könnyeit hullatá reá. Ekkor a lovag szívében is megmozdult valami. Nézése megszelidült, szemeiben könnyek csillogtak s remegő hangon így szólt:

— Bocsáss meg nekem, kedves testvérem!

— Oh édes fiam, rég megbocsájtottam már neked, s elfelejtettem, a mit ellenem vétettél, — válaszolá a jóságos atya. — Gyermekeim — mondá a csempészek felé fordulva — bocsássátok haza e szegény embert; én jótállok érte, hogy a jövőben ő sem fog titeket bántani.

— No jó, hát menjen, de csakis az ön kedvéért, csupán azért.

— Nemcsak azért — tette hozzá a jámbor atya — hanem az Ur Jézus iránt való szeretetből, a ki érte is meghalt, épen úgy, mint miérettünk. — A zord alakok e szavak hallatára önkéntelenül is kalapjukhoz nyultak. Bárminő durva lelkületűek voltak is, azért lekipásztoruk viselkedése nagyon meghatotta őket. Egyébként Netterville atyát mindig különös tiszteletben tartották és életüket is szívesen odaadták volna érte valamennyien Shane kivételével.

Netterville atya észrevette ezt, valamint azt is, hogy Shane nem osztja társai érzését, ezért így szólt:

— Kedves fiaim, köszönöm nektek, a mit most tettetek annak a nevében, a ki haldoklása keserves pillanatában is megbocsájtott kinzóinak. De jogotok van tőlem kezességet követelni. Én tehát megígérem nektek a lovag nevében és jótállok érte, hogy semmiféle bántódástok nem lesz, erre ő kész megesküdni.

— Megesküdni! — ismétlé Shane kételkedő hangon. Ki hinne egy ilyen ember esküjének, a ki tulajdon vére ellen tör?

Az atya érezte e vád igazságát, azért más fordulatot akart adni a beszédnek.

— Hogyan került ide? — kérdé.

— Bekötöttük a szemét s úgy vonszoltuk ide — válaszolá Shane — mert nem hiszünk ám az ilyen hitehagyottnak még a sir fenekén sem.

— Nos tehát kössétek be újra szemeit és én eszküszöm, hogy a nap-

világot csupán anyánk halálos ágyánál pillantja meg, oda pedig csak nem visz boszuálló gyilkos gondolatokat.

May levette nyakkendőjét, Shane durván utánna kapott s maga kötötte be vele a lovag szeméit, de oly kegyetlen módon, hogy Netterville fájdalomában fölkiáltott:

— Légy átkozott — mormogá a csempész.

— Ez még nagyon is szelid viszonzása azoknak a hurkoknak, melyeket három fiam nyakába akasztottál.

Netterville atya hallotta ugyan e kifakadást, de nem akarta továbbra is próbára tenni a Shane türelmét s megfogva öccse kezét, szeliden elvezette őt.

— Hová megyünk? — kérdé a lovag.

— Anyánkhoz. Szeretném, hogy utolsó áldásában részesülj.

Nettervillen hideg borzongás futott végig s némán lépkedett vezetője mellett. A halál barlangját földalatti folyosó kötötte össze azzal a barlanggal, melyben Netterville atya és szegény édes anyja menhelyet találtak. Mielőtt a barlang szájához értek volna, a pap megállt s így szólt Mayhez:

— Maradj itt, leányom és vigyázz reá, én bemegyek és előkészítem anyánkat.

E szavak hallatára a lovagon kimondhatatlan nyugtalanság vett erőt.

— Ne menj oda, kedves bátyám! — kiáltá. — Az Isten szerelmére kérlek, ne menj!

— Miért ne? Rögtön visszatérek — válaszolá amaz s kibontakozva öccse karjaiból, anyja lakása felé tartott. Azonban alig hogy eltűnt szem elől, nagy örömrivalgás ütötte meg az elmaradottak fülét. May fölsikoltott s nyilgyorsan repült utána; a lovag letépte szeméiről a köteleket s szintén követte őt. A zaj színhelyére érve, egy csoport katonát pillantott meg, a kik bátyját épen a földre gyűrték s kezét, lábát erősen megkötözték.

— Ez az ön műve! — kiáltá May, dühös pillantást vetve a lovagra.

— Bátyám — dadogá a szerencsétlen ember Netterville atyához közeledve — esküszöm, Isten látja lelkemet, nem tudtam, hogy testvérem vagy. Csak ma a barlangban értesültem róla, valamint anyám életéről is; szavamra mondom, hogy eddig mindkettőtöket holtnak hittelek.

— Fiam, testvérem, hiszek neked — válaszolá a szent férfiú.

May azonban kételkedőleg pillantott reá.

— Ha ártatlan, ugy mentse meg őt — szólalt meg bátran. — Ön rendelte ide ezeket az embereket, most tehát küldje el őket.

— Bocsásson meg, kisasszony — veté ellen a tiszt. — Bár igaz, hogy Netterville ur jelölte meg e helyet s jelentette föl ezt az áruló papot, a ki most is rablótanyából jött elő, de most már vége hatalmának s itt csupán csak én parancsolok.

E szavak után előlépett Dániel is, a ki szintén hallotta volt az örömrivalgást és rosszat sejtve, előre sietett. Netterville atya könnyü szerrel bebizonyíthatta volna, hogy egyedül azért keveredett lázadók közé, mert széteszlásra akarta fölszólítani őket, de hallgatott, mert tudta, hogy védekezése hasztalan s halála bizonyos. Megkérte Dánielt, hogy keresse föl Norbertát s értesitse a hű cselédet elmaradásáról, mely alkalmasint egy óránál is tovább fog tartani.

— Nagybátyám sem nem lázadó, sem nem áruló! — tüzeskedett May a tiszt felé fordulva.

— Majd meglátjuk — válaszolá emez gunyosan. — A hadi törvényszék igen jól megvilágosít mindent. Netterville ur sziveskedjék e fiata hölgyet innen elvezetni. Az igazság istennője keményszivü. Egyébként — tette hozzá gunyolódón — önre nézve is legjobb, ha távozik, legalább nem lesz kénytelen saját vére ellen tanuskodni.

May szomorú pillantást vetett a beszélőre, arczizmai megrándultak s keserves zokogásban törve ki, térdre vetette magát bátyja előtt; a ki szintén leolvasta a tiszt jéghideg arczáról halálos ítéletét; de alapelveihez hiven, épen oly nyugodtan nézett a halál elébe, mintha csak kedves nyája körében végezné megszokott teendőit.

— Ne busulj, gyermekem — vigasztalá a kétségbeesett leányt. — Én nem lázitottam senkit, nem vagyok tehát bűnos; vezesd bátyádat szegény nagyanyádhoz és parancsold meg Norbertának, hogy a történeteket egy szóval sem árulja el; kiméeljük meg a fölösleges aggodalmaktól drága betegünket.

May megragadta a szent férjü kezét s könyeivel áztatta azt.

— Bátyám, kedves jó nagybátyám, adja reám áldását — mondá zokogva.

— Áldjon meg az ég, drága gyermekem — szólalt meg a pap s áldólag terjesztette ki mind a két kezét a térpeplő leány feje fölé. — Áldjon meg s örködjék fölötted.

Azután magához ölelé a gyermeket, a kit haldokló testvére gondjaira bizott volt, megcsókolta tiszta fehér homlokát s elbucsuzott tőle. Végre remegő kezét öcscsének nyujtá:

— Megbocsájtok neked szivemből, öcsém. Isten veled. Te pedig, May — fordult hugához — vezesd el bátyádat édes anyánkhoz.

May fölállt s kissé megnyugodva, indulni készült; nem is sejtette, hogy szegény bátyjának végső órája ütött; a lovag azonban nagyon is jól tudta ezt s midőn testvére így szólt hozzá: «megbocsájtok neked szivemből, öcsém!» ebből megértette, hogy bátyja is tisztában van sorsával.

(Folytatása következik.)

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi Oltáregyesület vezetősége és tisztikara.

Elnöknő: örgróf Pallavicini Edéné, I., Uri-utca.

Másodelnöknő: N. D. de la Salette anyja a Mária-Reparatrix apácák főnöknője.

Társ másodelnöknő: Kiss Aladárné, IV., Régiposta-utca 5.

Igazgató: Kánter Károly, kir. palotai apát-plebános, várpalotai plebániaépület.

Másodigazgató: dr. Glattfelder Gyula szem. praef., IV., Központi papnevelő intézet.

Választmány:

Cziráky Luiza grófnő, IV., Ferencciek-tere 9.

Felmayer Vilma, VIII., Baross-u. 44.

Fejérváry Coelestin, VIII., Rökk-Szilárd-utca 22.

Ghyczy Ida, V., Sas-utca 11.

Győry Teréz grófnő, IV., Szép-u. 4.

Özv. Heinrich Ferenczné, VIII. ker., Üllői-ut 32.

Özv. gróf Korniss Miklósné, VIII., Baross-utca 10.

Özv. Kövér Kálmánné, IV., Váci-utca 42.

Özv. Kürthy Antalné, IV., Váci-utca 70.

Orczy Thekla bárónő, VIII., Baross-utca 10.

Pálffy Anna grófnő, VIII., Esterházy-utca 44.

Özv. Rudnyánszky Ferenczné, VIII., Szentkirályi-utca 26.

Seldeneck Fanny báróné, IV., Szép-utca 4.

Selmayer Károlyné, VII., Dob-u. 14.

Gróf Széchényi Andor Pálné, IV., Zöldfa-utca 26.

Török Hermin grófnő, IV., Kigyó-utca 2.

Özv. Várady Károlyné szül. Török Etelka grófnő, IV., Kigyó-utca 2.

Báró Vécsey Józsefné, VIII., Rökk-Szilárd-utca 24.

Vécsey Eszter bárónő, VIII., Rökk-Szilárd-utca 24.

Zichy-Kray Irma grófnő, VIII. ker., Múzeum-utca 15.

Zichy Luiza grófnő, VIII., Vas-u. 10.

Gróf Zichy Nándorné, VIII., Scitovszky-tér 2.

Terjesztők a központban.

I. kerület:

Farkas Edith, Disz-tér 11.

Karkis Malvin, Tigris-utca 2.

Miskó Józsefné, Attila-körut 22.

Stoffer Mária, Bécsi kapu-tér 4.

Zubriczky Józsefné, Naphegy-u. 1/c.

II. kerület:

Erdélyi Teréz, Kacsá-utca 12. II. 15.

Gervay Luiza, Iskola-utca 45.

Lutter Nándorné, Fő-ut 42.

III. kerület:

Bernáth Ignáczné, Kerék-utca 41.

Brédl Sándorné, Ujlak.
Laub Jánosné, Templom-utcza 6.

IV. kerület:

Aigner Lajosné, Molnár-utcza 14. I.
Özv. Almásy Edmundné, Zöldfa-
utcza 42.
Eberling Józsefné, Zöldfa-utcza 9.
Finta Róza, Zöldfa-utcza 27.
Galli Betti, Régi posta-utcza, 1. I.

V. kerület:

Özv. Lafrankó Istvánné, Nádor-u. 13.
Steindl Rezsőné, Erzsébet-tér 7.
Sánta Etel, Koháry-utcza 9/b.
Sánta Irén, „ „
Özv. Hergert Józsefné, Váci-utcza
83. II.
Hajda Károlyné, Váci-utcza 46.
Perczel Crescence, Havas-utcza 5.
Tausch Hermin, Borz-utcza 1.
Báró Weissenbach Jánosné, Molnár-
utcza 10.

VI. kerület:

Billein Sámuelné, Huba-utcza.
Özv. Lafrankó Jánosné, Erzsébet-
körut 58.

VII. kerület:

Danczer Aloizia, Dob-utcza 14. I.
Özv. Edvi Illés Gyuláné, Külső-
kerepesi-ut 8 ház, I. udvar III.
Klár Józsefné, Nagydíófa-utcza 10.
Kocsis Ferenczné, Nefelejts-utcza 47.
I. 13.
Kraemer Gézáné, Kerepesi-ut 10. II.

VIII. kerület:

Gróf Batthyány Tivadarné, Sándor-
utcza 10. II.

Báró Barkóczy Ilona, Sándor-utcza
23/a.

Özv. Bányai Miklósné, József-utcza
20. I.

Gosztonyi Kálmánné, József-körut
63. II.

Hermann Lászlóné, Német-utcza 37.

Özv. Hoffmann Tódorné, Mária-u. 22.

Holéczy Józsefné, Kemény Zsig-
mond-utcza 12. II.

Hornyák Istvánné, Illés-utcza 26.

Jungmayer Valburga, Óriás-utcza 42.
II. 11.

Kvassay Jenőné, sz. Barkóczy Margit
bárónő, Rökk Szilárd-utcza 41.

Özv. Major Ferenczné, Kisstáció-
utcza 5.

Murmann Alexandra, Horánszky-
utcza 28.

Rózsay Valéria, Horánszky-utcza 9.

Özv. Tauffer Emilné, Baross-u. 105. I.

Gróf Zichy Livia Klára, Scitovszky-
tér 2.

Madaras Józsefné, Nap-utca 18. I. 7.

Tihanyi Béláné, Szentkirályi-u. 11. II.

IX. kerület:

Báró Luzsenszky Henrikné, Üllői-ut
11. sz. 13. ajtó.

Özv. Marschan Jánosné, Mester-u.
25. II. 18.

*

A budapesti központi oltáregyesület választmánya ülést tartott az egyesület székházában (IX., Rákos-utcza 5. sz.) 1904 december 12-én. Jelen voltak: Kánter Károly igazgató, Kiss Aladárné másodelnöknő, Cziráky Lujza grófné, Felmayer Vilma, Ghyczy Ida, özv. Rudnyánszky Ferenczné, gróf Zichy Nándorné mint választmányi tagok.

Igazgató előterjesztést tesz az egyesület viszonyáról a ház és templommal szemben, később pedig az évi bevételek és kiadásokról.

Mindezeknek elrendezését azonban el kell halasztani a jövő választmányi ülésre, a mikor valószínűleg elnöklő Ő Excellentiája is jelen lesz.

16-án kegyelmes elnökasszonyunk névnapján 9 órakor szentmise volt kápolnánkban.

A rendes hálaadóima után az ülés feloszlott.

*

A székesfehérvári oltáregyesület december 6-án tartotta ez évi utolsó választmányi ülését a fáradhatatlan *Szögyény-Marich Julia* elnöklete alatt. Vidéki oltáregyesületeink ez egyik legtevékenyebbike az elmúlt évre méltó büszkeséggel tekinthet vissza. Buzgó titkárának, *Dornis Istvánnak* jelentéséből megtudjuk, hogy az egyesület az ajándékozott tárgyakon kívül 1515 koronát fordított az egyházmegye szegény templomainak segélyezésére. Impozáns volt az egyesület által október havában a Szeplőtelen szent Szűz tiszteletére Bodajkon rendezett bucsujárás, melyben *hétsszáz*an vettek részt, csatlakozva *Szubovics Jenő* kanonok vezetése alatt a megyéspüspök által vezetett férfizarándoklathoz. Az egyesület agitálására élénk világot vet, hogy Székesfehérvár Vizivárosában építendő templomra való gyűjtést a város polgármesterének kérésére az egyesület vállalta magára. Kivánatos volna, hogy az építendő templom a

székesfehérvári szentségi műveknek egyik tüzhelyévé váljon. Örömmel és lelki megnyugvással kell rámutatnunk a buzgó egyesület tevékenységére.

*

Az örökimádási templomra adakoztak újabban:

Schosberger Margit bárónő 2000 k, Pomp Miklós 5 k, Keszler sz. Pomp Magdolna 5 k, Gyurgyevits Bagossy Emma Oravicza gyűjtés okt. 20-áról 11 k 28 f, nov. 29-én 68 k 45 f, Merat Anna 1 k, N. N. 10 k, Futasriné 10 k, ftdő Dodek Endre plebános ur Bars-Németi 2 k, Tauffer Emilné 1 k, Sturm Irén 1 k, Harmath Mária 2 k, Székely Miklósné 4 korona, Csölle Czeccilia által aranygyűrű és karperecztöredékek, N. N. T. E. 1 k, R. K. Templom Homolicz Torontálm. az ottani iskolás-gyermekeknek a requiem alatt befolyt fillérei ft. Grum lelkész ur által 2 k 20 f, Karkis-család 70 kor. s az örökimádás-templomnak egy himzett viola casulát.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904 október és november hónapban befolyt díjak.

Özv. Baráth Lajosné 2 k, Luby Gézáné 2 k, Herzer Mária 4 k, Herzer Ilona 4 k, Haasz Emilia 4 k, ftdő Kiss Imre plebános ur a kecskeméti tagoktól 8 k, ftdő Tóth István plebános ur a fertőszéplaki tagoktól 6 k, Erhardt Lászlóné 24 f, Bus István 2 k, Gregus Erzsébet 2 k, Lantay István 40 f, Benedek Erzsébet 2 k, a balaton-edericsi tagok 6 k 40 f, Blacner Péterné 2 k, Herchl Helena 8 k, Paulitschek Katalin 2 k, Kanitz Józsefné 3 k, Labanovich Anna 3 k, Bors Anna 1 k, Szabó Mária 1 k, gróf Széchényi Andor Pálné 20 k,

ftdő dr. Repák Jenő, Eperjes-egyház-
megye részéről 145 k 43 f, ftdő Moys
Jakab plebános ur a gálszécsi tagoktól
16 k, Vojvoda János 24 f, Mezey Péterné
40 f, ő méltósága báró Vécsey Mária
által a szilvás-ujfalui tagok 70 k, Grikula
Mária 2 k, Kozma Erzsébet 2 k, özv.
Balogh Károlyné 2 k, Göncz Jánosné
Pap R. 2 k, Wagner Vilmosné 1 k,
Wagner Vilma 1 k, Viktora Katalin 1 k,
Lőrincz Julcsa 1 k, Szabó Lajosné 2 k,
Stankovits Gizella 1 k, Száder Apollónia
4 k, Krumpek Etel 1 k, Doleschal
István 4 k, Madoczky Zsuzsanna 2 k,
özv. Palócz Mihályné 2 k, Döry Gézáné
3 k, ft. Scheibling József káplán ur
által özv. Bachmann Erzsébet, Lanmer-
feld Borbála, Gulman Borbála és Götz
Anna nevében 8 k, özv. Fridrik Antalné
2 k, özv. Kerekes Lajosné 2 k, Iró
Luiza 2 k, Haidekker Elsa 2 k, a somogy-
tászári tagoktól 7 k 20 f, Heinrich
Cornélia 4 k, özv. Jálics Kálmánné
10 k, Jálics Ferenczné 10 k, Hangl
Anna 4 k, özv. Heinrich Mária 4 k,
Heinrich Aladárné 4 k, Heinrich Béláné
4 k, Heinrich Gábor 4 k, Tömöry
Vilma 200 k, Szeviczey Ilona 4 k, Szerb
Györgyné 4 k, Adler Hedvig 4 k,
Körömy Róza 2 k, özv. Vuk Alajosné
20 k, Barabás Sándorné 4 k, Rötzer
Ferenczné 10 k, özv. Bosenfeldné 4 k,
Bayer Arnoldné 10 k, Konopy Kálmánné
4 k, Heinrich Ferencz 4 k, Heinrich
Aladár 4 k, dr. Heinrich Dezső 4 k,
Tóry Gusztávné 4 k, özv. Heinrich
Ferenczné 200 k, Bieber Mária 2 k,
Dudás Erzsébet 2 k, Czentner Francziska
4 k, Haidinger Gusztávné 4 k, Kubesch
Katalin 2 k, Máder Mária 2 korona.

*

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól
1904 augusztus és szeptember hóban
befolyt díjak.

Gergely Gizella 4 k, Gazder Józsefné
1 k, Klein Tamás 1 k 20 f, Márkus
Mária 1 k, Lengyel Teréz 1 k, Herczl
Hermin 2 k, Sorecz Lajosné 2 k, Tas-
kovics Mária 1 k, Horváth Verona 24 f,
Staszni Borbála 40 f, Kovács Julianna
48 f, Tözsér Éva 2 k, Stefko Magdolna
2 k, Draskovits Mária 1 k, Mayer Anna
4 k, Lesso Anna 4 k, Oberhauser
Eleonóra 24 f, Sorg Anna 24 f, Huli-
tins Károlyné 4 k, özv. Tölgyesi
Károlyné 4 k, Fábrián Józsefné 1 k,
Visnyai Borbála 2 k, Kovács Anna 2 k,
Szabó Mária 1 k, Veres Erzsébet 2 k,
Németh Józsefné 50 f, Szőke J. ur által
a csorvási tagoktól 4 k 48 f, Kalker
Lajosné urnő a keszthelyi tagok részé-
ről 21 k, Nagy Jánosné 2 k, Gazder
Józsefné 1 k, Palkovics Róza 4 k,
Ulrich Anna 2 k, Gabriel Magdolna
40 f, Török Hermin grófnő 4 k, Billein
Sámuelné 1 k, Hagara Nné 24 f, Tóth
Anna 2 k, Radnay Jánosné 2 k, Piller
Paula 2 k, Kosárka Anna 2 k,
Smelovszky Emma 2 k, Kubanek Károly
2 k, Kubanek Károlyné 2 k, Egri Anna
4 k, Schöner Josefin 1 k, Marutykó Klára
2 k, ftdő Gyürky Endre plebános ur
által a vámosmikolai tagok 42 k, Varga
Julianna 1 k, Berger Józsa 2 k, Dobro-
vits Dezső 30 f, Kantzler Ferencz 72 f,
Juhász Teréz 2 k, Eckhardt Károlyné
2 k, özv. Barna Jánosné 4 k, Marko
Luiza 4 k, Báthory Jozefa 2 k, özv.
Tóth Antalné 1 k, Pasztirik Mária és
Radics Erzsébet 4 k, ftdő Gonda Béla
plebános ur a nagyoroszi tagoktól
34 k 22 f, Kesztyel Bettij 2 k, özv.
Baróth Lajosné 2 k, Kaufmann Matild
2 k, Petz Katalin 2 k, Orh Julianna,
Klára 30 f, Thulner Katalin 2 k, Szalay
Julianna 40 f, Talos Róza 50 f, Lantai
István 40 f, Lord Adolfné 20 k, Heged-
düs Kálmán 2 k, Hegedüs Kálmánné
1 k, Pirk Rozina 42 f, Kurapatka Mari

4 k, Kraus Istvánné 1 k, Kunszt Julia 24 f, Iványi Éva 2 k, Kégl Gizella 2 k, Talos Róza 4 k, Hugely Mária 4 k, Kapitan Julianna 2 k, Debnár József 6 k, Zimányi Gabriella 50 f, Dobros Ilona 2 k, Kelen Jenőné 20 f, Gulyás Borbála 1 k, Melzsik Szalomé 2 k, Sággy Kálmán 24 f, Sággy Kálmánné 24 f, Pap Mária 10 k, özv. Huber Lajosné 4 k, özv. Kecskeméthy Istvánné 2 k, Kubesch Mari 2 k, Kolbinger Paula 50 f, Lantai István 40 f, Ruffy Pálné 10 k, özv. Méhes Jánosné 4 k, ftdő Plent István plebános püspöki megbízott Kassa-egyházmegyéből 200 k, Fukász Filomena 30 f, Nazarcsik Zsuzsanna 2 k, Varga Mária 6 k, özv. Farkas Györgyné 2 k, Szabó Mária 1 k, Köteles Lajosné 1 k, Rozenbaum Luiza 2 k, Láng Margit 2 k, Ellenbacher Adél 4 k, Zató Mária 1 k, Juhász Amália 1 k, Surányi Tivadar 30 f, Lutz Henriette 24 f, Cziráky Luiza grófnő 4 k, Szlimák Margit 2 k, Spánitz Ilona 2 k, Szabó Mária 1 k, Knoll János 4 k, Brauch János 10 k, Járossy Biri 2 k, ftdő Binder András ur által a fancikai tagok 15 k 50 f, ftdő Hebronay Kálmán Pleb. a jászfényszaruí tagoktól 14 k 70 f, Klement Pál 60 f, Graffiód: Mária 10 k, Mayerhoffer Crescentia 10 k, Metz Irma 4 k, Bielesch Emma 1 k, Chiman Romana 2 k, Bronts Antónia 2 k, Nikola Emilia 24 f, Asbóthné Hedvig 20 k, Takács Karolin 4 k, Farkas Anna 1 k, Farkas Józsefné 1 k, Rózsay Valéria 10 k, Muha Mária 3 k, ftdő Bányai Gábor plebános ur a batéi tagoktól 5 k 50 f, Deckmann Anna 2 kor.

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, hogy kötelezettségüknek minél előbb eleget tenni sziveskedjenek.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Az ember Fiának nincs, hová fejét lehajtsa.

I.

Jézusnak apostoli életében nem volt hová fejét lehajtania. Az oltáriszentségi élete folyamán legalább szivünk a menedékhelye.

★

Egyike amaz igéknek, a melyek nekem a szent evangélium olvasásánál mindig leginkább feltűntek: a jó Mester panaszának módja, a melyet a saját állapota, mint a teremtet dolgok királyának és a világ Urának állapota, valamint az esztelen állatok állapota között vont összehasonlítás még keserübbé tesz.

Egy ember, meghatva tanításai, legyőzve csodái által, tanítványa kíván lenni.

Bizonyságot tevéen előbb hűségéről, hozzá közeledik és a megindulás és lelkesedés hangján mondja: Mester, követlek, bárhová mégy.

Jézus pedig sziveket átjáró, hosszas tekintetet vetvén reá, azonnal felelé: A rókáknak barlangjaik vannak és az égi madaraknak fészkeik, de az ember Fiának nincs, hová fejét lehajtsa.

Vulpes foveas habent et volucres coeli nidos; Filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet. (Matth. VIII. 20.)

Mikor az este elérkezett és én a lelkek után járva, a nap terhét és hevét viselem: nem tudtam, hol vonom meg magamat az éjjelre és elálmosodott fejemet hol hajtom le.

Oh Jézus, a kit a lelkünk iránt való szeretet szegénynyé tett, nem gondolhatok e nélkülözésekre és ez elhagyatottságra a nélkül, hogy fölötte fájdalmas szívszorulást ne érezzek és ne siessek szent tabernakulumod lábaihoz, hogy részvéteimet és hálámat ki ne fejezzem.

Ott új élet kezdődött számodra és én örülök ama szavaknak, a melyek nekem mondják: A te szived az isteni elhagyatottság menedékhelyévé lesz.

Valóban, Jézus Krisztus az oltári-szentségi életében megengedi, hogy megtegyük azt, a mit halandó életünkben lettünk volna szerencsések megtenni.

Nincs, hová fejét lehajtsa és szívünkre hivatkozik.

Oh emberi szív; reszket az örömtől és az önérzettől! Istened el méltóztatik fogadni a szállást, a melyet neki följánlsz.

Mit mondasz ehhez?

Oda kívánczik, az ajtónál áll és zörget.

Nyilják meg hát előtte és válják

menedékhelyévé, oh kiváltságos szív, a kinek szerencséjére és dicsőségére az angyalok is sovárognak.

II.

Semmibe venné azonban, hogy nincs, hol lakják a földön, hacsak szavai és szeretete a sziveket áthatná.

*

Mindazáltal, ha az Üdvözítőnek nem is volt, hová fejét apostoli életében lehajtsa, ennek magyarázata az, hogy édeskeveset törődött a természet szükségleteinek kielégítésével, a mely természetet magára ölté.

Reá nézve az éjjeli lakás és menedékhely keveset számított. A mi neki leginkább kellett, az volt, hogy isteni hivatását betöltse.

Elérkezvén az éjjel, fáradt fejét az ut kövére hajtá a getszemani olajfák alatt, a tó partján, a hegyeken, a hová elvonulni szeretett.

Mindez számba nem jő.

A mi neki mindenekelőtt kellett, az volt, hogy találjon menedékhelyet a tanításnak, a melyet hirdetett; hogy találjon lakást a szeretetnek, a mely bejárta Judeát és Szamariát, keresvén a sziveket, a kik őt készek befogadni.

Gyönyörrel képzelem el magamnak Jézus Krisztust egy oly hódító jelenlétében, a ki a földet leigazza és mindent kényének-kevének vet alá.

Ha az Üdvözítő prédikálása idején a gondviselés ilyen találkozást tervezett volna: úgy látszik nekem, hogy ez utóbbi — az Üdvözítő — mosolygott volna a mulékony dicsőségen és e hires győzelem-hiuságon és

hogy fenséggel rámutatván a mindenségre, azt mondotta volna:

Hagyd meg nekem a lelkeket! a többit vedd el és tartsd meg magadnak: *Da mihi animus, cetera tolle tibi.*

III.

Ellenkezőleg, mit ér neki, ha szívünkön nyugszik, de igéje és szeretete azt soha át nem hatja?

*

A lelkek. Ezeket keresi, ezeket hívja hangos szóval, ezek iránt érez elolthatatlan nagy szomjuságot, éhséget, a melyet semmi sem képes kielégíteni!

Át akarja azokat hatni, uralkodni akar bennük, mint fölséges ur.

Mégis, mennyi szív közeledik e szent vendégséghez gyakran a nélkül, hogy az emésztő buzgósággal megelégednék.

Mily áldozás ez egyesülés nélkül!

Nem hinné ezt az ember lehetségesnek, ha e fájdalmas valóságot a szomorú tapasztalat naponként nem bizonyítaná!

Az élet kenyeréhez közelednek, az Oltáriszentség fátyola alatt rejtőző Üdvözítőt ajkaikra veszik és őt mégis szívük ajtaja előtt váratják.

Ugy látszik nekem, mintha ez elhanyagolás miatt jobban hallanám panaszkodni, mint amaz elhagyatottság miatt, a melyet nyilvános életében szenvedett.

Ime, mondja, e lélek ajtaja előtt állok és zörgetek.

Ecce sto ad ostium et pulso.

Belülről azonban semmi felelet.

Az élet igéit hiába hirdetem, a vi-

lág elveit és a világi tudományt többre becsülik.

Szeretetem tüzeit hiába akarnám ott meggyújtani, más tűz előzött ott meg és nem akarják, hogy én azt eloltsam; a szenvedélyek tüzeit, az élvezetek lázát, a tiszteletek és a kiüntetések szomját.

Oh Mester, követlek, bárhová mégy.

Fejemet a te szivedre és szivedet az enyém fölé akarom helyezni.

Akarom, hogy az egyesülés tökéletes legyen, hogy szívem csak érted éljen és érted dobogjon.

Hintsd el benne termékenyítő igéd magját, hogy az ott az üdvösség és a tökéletesség gyümölcsét teremje.

Oh! én nem fogok a halálos gyönyörökre és a világ szellemére figyelni.

Gyülölöm a világot, mivel te gyülölted és mivel gonosz elveire a te átkod nehezedik.

A föld szeretetét a tiedének eléje nem helyezem.

Valóban lehetséges-e, oh kedveltem, hogy mint a testeddel táplált és véreddel felüditett annyi sok lelkek, én magam is — fájdalom — azokat utánózva, két trónust állítottam szívemben, egyet számodra és egyet a teremtmények részére!

Most le akarok mondani minden bálványról, mert Istenem irigy Isten, a ki versenytársat nem tűr.

Jöjj tehát, oh üdvözítő Jézus, jöjj és uralkodjál, mint legfőbb ur és ölelj magadhoz oly szeretettel, a mely soha ki nem alszik.

Fischer Ágoston.

IRODALOM.

Az Uj-szövetség olcsó kiadása. A Szent-István-Társulat, hogy a Szent-írásnak, hitünk egyik főforrásának, legfontosabb részeit a katolikus közönség összes rétegeiben, de kivált a nép között minél jobban elterjeszsze, egy nagyobb imakönyv-alaku, tetszetős külsejű és számos képpel diszített kötetben, jegyzetekkel kiadta a négy Evangeliumot és az Apostolok Cselekedeteit.

Reméljük, hogy a Szent-István-Társulatnak ez a szentírás-kiadványa ki fogja szorítani az angol bibliatársulat szentírásait. Ezt annál inkább reméljük, mert a Szent-István-Társulat ezt az Uj-szövetséget elsősorban idei tagilletményül adja pártoló tagjainak, kik ezt a Szentírást, de ezenkívül még egy pár művet — összesen mintegy 45 nyomtatott iv terjedelemben — potom két koronáért kapják.

A kik külön akarják megszerezni ezt a bibliai kiadást, akár tagjai a társulatnak, akár nem, azok két koronáért kaphatják a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (IV., Kecskeméti-utca 2.). Látnivaló tehát, hogy azok, a kik a pártoló tagoknak tagilletményül adandó népies kiadványokat is birni óhajtják, jobban járnak, ha a folyó évre a Szent-István-

Társulat pártoló tagjaiul jelentkeznek s e célból — akár levelezőlapon is — a titkári hivatalhoz (VIII., Szentkirályi-utca 28.) fordulnak.

A magunk részéről a kétkoronás árat, melyért a Szent-István-Társulat ezt az Uj-szövetséget adja — főleg ha meggondoljuk, hogy a pártoló tagok ezért az összegért még egyéb műveket is kapnak — igen alacsonynak tartjuk, tekintve azt, hogy ez az Uj-szövetség remek szép kötésű; továbbá, hogy könnyen olvasható betűkkel készült — tehát nem oly szemrontó apró betűkkel, mint az angol bibliatársulat bibliai — és végül, hogy illusztrálva van.

Ezért olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk a Szent-István-Társulatnak ezt a szentírás-kiadványát.

Zarándokságunk. Stöger János S. J. nyomán szabadon Bernhard Zsigmond S. J. Szerző hitünknek azon leggyakorlatibb igazságait szándékozik korunk hithideg embereinek emlékezetébe vésni, melyek vigasztalással emelik a sziveket az ég felé, melyek egyrészt a világ által rejtett veszedelmekre vetnek világot, másrészt az emberiség isteni boldogítójának, Jézus Krisztusnak érdekeit fedik föl előttük és végül melyek saját szívünk boldogításának, megszentelésének jelölik ki útját. Mindenkinek lelke az erkölcsnemesítő eszmék bőségét találja meg e könyvben, mely sikerült beosztásával, természetes ügyességgel közbeszótt számtalan példával és szinte észrevétlen fejtegetéseivel leköti a gyermek, az ifju, a férfiú és az agg figyel-

mét; valósággal vademecumja lehet egyházi és világi személyeknek egyaránt. Rendkívüli olcsósága miatt bárki könnyen megszerezheti. Ára: 1.50 kor. A «Hirnök» kiadóhivatalában kapható Kalocsán.

Folyóiratok.

Olvasóinknak figyelmébe és pártfogásába ajánljuk a következő folyóiratokat:

Zászlónk. Ifjusági folyóirat. Budapest, VII., Damjanich-u. 50. Egész évre 2 korona. Oly jól van szerkesztve s annyira szükséges, hogy minden katolikus családnak, hol deák-gyerek van, erkölcsi kötelessége jártni.

Religio-Vallás. Legrégibb katolikus egyháztársadalmi hetilap.

Jézus Szentséges Szívének Hirnöke. Kalocsa.

Szűz Mária Virágos Kertje. Kalocsa.

Katolikus Hitterjesztés Lapjai. Nagyvárad. Egyetlen magyar folyóirat, mely a missiókkal foglalkozik.

Hitvédelmi Folyóirat. Budapest.

Nagyasszonyunk. Női Mária-kongregációk lapja. Győr.

Páduai Szent Antai Lapja. Budapest.

Szent Gellért. Ifjusági hitszónoki folyóirat. Pannonhalma.

Szent József Lapja. Budapest.

A Szent Család Kis Követe. Pécs.

Katolikus Tanügy. Budapest.

Egri Egyházmegyei Közlöny.

Kalazantinum. Kolozsvár.

Katolikus lapokat kell jártni! Oly embereket, kik bennünket piszkolnak, rágalmaznak, házunkban meg

nem türünk. Miért fogadunk tehát házunkba napról-napra oly vendégeket ellenséges ujságok személyében, kik mindazt támadják és ócsárolják, mi előttünk szent? Katolikus lapokat járassunk!

Az oltáregyesület elhunyt tagjai 1904. évben.

Özv. Anderlik Edéné, Karl Magdolna Budapest, Kovács tuhatom Katalin Mikófalva, Lénárt Katalin Jászberény, Lázár Zsuzsanna Szuhogy, Mátyás Erzsébet Ujfejértó, Mészely Anna, Moczár Ilona Jászárokszállás, Mark Anna, Martinek Thekla Bpest, Mislav Zsuzsanna Fábiánháza, Nagy Mária Jászberény, Nagy Erzsébet Jász Jákóhalma, Gyürky Francziska Nötincs, Gaiz Mária Tót-vázsony, Kira Jánosné Szárazberek.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITÓ. ==

A budapesti közp. Oltáregyesület szállítója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesít minden e szakmába vágó javításokat. ==

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTEKÁRU ÉS VII., Munkás-utca 6. sz. SZENT CZIKKEK ÖNTODÉJE. ☉

Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ

Király-utca 4. szám.

Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany, ezüsttárgyakat, szőnyeget és képeket; magas egyházi ajánlatokat felmutathat. ==

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára :

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. a 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig :

I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel) :

a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel) :

a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130) :

a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban) :

a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz :

A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető :

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehéreneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

*Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára*

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fíh és Klótild fíhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

*Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák
berendezéséhez szükséges tárgyaimat a leg-
jutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben,
nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika
és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.*

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

*Szentszobrokat, esillárokat, cibo-
rium és kelyheket, Fali és oltár-
gyertyatartók és oltárlámpákat.
Monstranciák, stáció-képek,
oltárok, Urkoporsókat stb.
Nagy választék arany, ezüst és
selyemhímzésekben, valamint
hímzett egyházi ruhákban.*

*Régi ruhák javítását, valamint
kelyhek, ciborium, monstran-
cia, oltárlámpák, oltárgyertya-
tartók megezüstözését vagy
megaranyozását elvállalom és
olesón készítem el. Képes ár-
jegyzéket és költségvetést kívá-
natra bérmentve küldök.*

